

פרשת ויקהל

המשקיע את כל כוחותיו ברוחניות יצליח מעל הטבע

הרמב"ן על התורה פרק לה פסוק כא ד"ה **ויבאו כל איש אשר נשאו לבו**. כותב וזה לשונו על החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, וטעם **אשר נשאו לבו**, לקרבה אל המלאכה לבא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר אדני דובר.

אומר הרמב"ן כתוב אשר נשאו ליבו ולא כתוב נידבו ליבו כיון שמדובר בהתנדבות לעשות מלאכה וכתב נשאו ליבו ולא כתב אשר חפץ לעשות מלאכה לומר, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, [שהרי עבודה כולם עבודה פיסית קשה אם כן כיצד ידעו לעשות בזה בכסף ובנחושת להיות צורפים מומחים במלאכה הדורשת מקצוענות יתר במלאכה דקה מן הדקה להיות אומנים מומחים בנגרות], ומסביר שמצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' [דהיי"ב יז וזכיון שרצה בצלאל בן אורי ואהליהב בן אחיסמך לעסוק במלאכת קודש זו הקב"ה נתן להם סייעתא דשמיא והפכו להיות צורפים מומחים ובקיאים במלאכת העץ למרות שלא היה לו את הנסיון לכך

מורנו ורבונו הרב יששכר מאיר זצוק"ל כותב בספרו שכר שכיר שמדברי הרמב"ן רואים שאם ציבור צריך דבר מסויים ואין מי שיעשה זאת אדם אשר יקח על עצמו תפקיד זה גם אם אין הגיון שהוא יצליח, הוא בכל זאת יצליח ויקבל סייעתא דשמיא גדולה מאד שיעלה הדבר בידו. אבל בתנאי שיעשה זאת לשם שמים

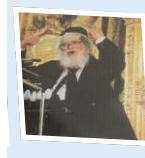
כתוב במסכת אבות "כל העמלים עם הציבור יהיו עמלים לשם שמים שזכות אבותם מסייעתם ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם"

הסבא מסלבודקה שזכה להקים כמה ישיבות אמר שאם אדם את אותו מאמץ ומרץ שהוא היה משקיע על כך שאם הבן שלו היה חולה חיי' שהולך מרופא לרופא ועושה את הכל למען רפוי בנו את אותו מאמץ היה משקיע על הקמת ישיבה היה מקים לא ישיבה אחת אלא מאה ישיבות שבהקמת מקום תורה יש המון סייעתא דשמיא ראינו אנשים פשוטים עם רצון גדול שהקימו מוסדות לתפארת ישנו קצב שכיר יום שדואג לתרומות ומחזיק עד היום כולל יום, כולל ערב ומביא רבנים שימסרו שיעורי תורה הכל מתחיל מרצון [רצון אותיות צינור] שזהו הכלי קיבול עם מסירות נפש המצווה שחפץ לעשותה מצליחה מאד

מסופר על רב חיים מבריסק היה יהודי שנאסר על ידי השלטונות ונגזר עליו מוות ה' ישמור ולא היה סיכוי להצילו למרות זאת הרב חיים מבריסק ניסה בכל כוחו ועשה השתדלויות כדי להמתיק את עונשו למרות שמבחינת ההגיון אין טעם להשתדלות זו ואמר שבפיקוח נפש מנסים גם אם אין סיכוי ואכן לבסוף הוא הצליח לבטל את גזר דין מוות כשהקב"ה רואה שהנך עושה את המקסימום מבחינתך הקב"ה משלים את הכל ואז מובטחת סייעתא דשמיא

ממשליים זאת במשל למלך שאמר מי שיעלה לבנין עד קומה מאתלים יקבל פרס עצום אחד הגיע לקומה 40 התיימש השני הגיע עד קומה 60 התיימש השלישי עד קומה 61 ונעצר הרביעי התאמץ בכל כוחותיו עד קומה והגיע 65 ולא יכל יותר פתאום הוא רואה מעלית שדרכה אפשר להגיע עד קומה 200 ואכן הגיע לקומה 200 וקיבל את הפרס זהו המשל כך גם בעבודת ה' אם אדם עושה את המקסימום שהוא יכול לעשות הקב"ה דואג להשלים את רצונו בעבודת ה' אבל בתנאי שהוא מצידו יעשה את כל המקסימום שהוא יכול לעשות וכן בלימוד תורה אם אדם עמל בתורה בהתמדה ומוסר את כל כוחותיו ללימוד התורה גם אם מוחו הוא מוח חלש לבסוף הקב"ה פותח לו פתחים בתורה הקדושה ונותן לו סייעתא דשמיא בלי גבול

סיפור נפלא על רבי יוסף לויטן. יוסף לויטן היה יתום בגיל צעיר, לא היה מי שישלח אותו לחיידר ללמוד, והוא באמת בקושי למד משהו. כשהיה בערך בן 12, הוא הגיע לישיבת 'תורה ודעת', שבצעם זה היה כמו 'חיידר' כאן בארץ אבל קראו לזה ישיבה. את 'תורה ודעת' ניהל באותם ימים הודו שלי, רבי דוד שטרן זצ"ל, אחיו של אבי מורי זצ"ל. יום אחד נכנס אליו נער גבוה, בן 12 שנה, ואומר לו "שלום, אני רוצה ללמוד כאן. "שואל אותו הודו שלי מי אתה? והוא משיב "אני יוסף לויטן".

מה אתה יודע? הוא יודע ללמוד קצת חומש. ילד בן 12 שלא יודע ללמוד משניות, ובודאי לא גמרא. אומר לו הודו שלי, ילד יקר, אני מאוד מעריך את זה שאתה רוצה ללמוד, אבל אתה לא יכול להיכנס אצלנו בחיידר, אצלנו בחיידר, ילדים בגילך כבר יודעים חומש משנה וגם גמרא, כבר מתחילים ללמוד מפרשים בכוח גיל, איך אתה יכול להשתלב בכיתה שלהם? יוסף הקטן השיב לו בפשטות, באיזה כיתה לומדים חומש? בכיתה ב'??? אני אלמד בכיתה ב'... המשיך המנהל לטעון כנגדו, אתה מדבר לא לעניין ילד יקר, בכיתה ב' לומדים ילדים בני שבע, אתה בן 12, אבל הוא מתעקש, אין לי בעיה ללמוד עם ילדים בני שבע. נפשי חשקה בתורה!!! אומר לו הודו שלי: יוסף, אני מבין שאתה רוצה ללמוד בכיתה ב', אבל תשמע, אין לנו מקום, הכיתה מלאה עד אפס מקום. אבל יוסף לא מוכן לקבל את ההסבר. "אין דבר כזה", הוא אומר, "אם רוצים אפשר תמיד לסדר מקום". הודו שלי לקח אותו לכיתה ב', והראה לו שבאמת אין שם אפילו מקום אחד פנוי. כל המקומות תפוסים... הם חוזרים בחזרה למשרד, ושם הוא מסביר לילד פעם נוספת, שעם כל הכבוד וההערכה, הוא צריך לחשוב על פתרונות אחרים. אצלו בחיידר אין מקום עבורו והוא לא מתאים מבחינת הרמה הלימודית ובעצם משום בחינה שהיא. עכשיו תראו מה זה ילד שחשקה נפשו בתורה. הוא לא נבהל מהאיש המבוגר שמסביר לו הסברים ומוכיח לו באותות ובמופתים שאין לו מקום. הוא רוצה ללמוד. הוא שומע את הדברים, ואומר לדוד שלי, "בסדר, אני אלך מכאן, אבל לפני כן אני רוצה שהרב יחתום לי על שטר". הודו שלי מתפלא, מה זאת אומרת? על איזה שטר אני צריך לחתום. השיב לו הילד יוסף לויתן, אני רוצה שאתה תכתוב: "אני, מנהל ישיבת 'תורה ודעת', מעיד בזאת שהילד יוסף לויתן בא ללמוד אצלנו בישיבה, ושלחתי אותו כלעומת שבא, בגלל שלא היה לי מקום עבורו ובגלל שהוא לא התאים מבחינת הרמה הלימודית. "שואל אותו המנהל, לשם מה אתה זקוק לשטר הזה? השיב לו יוסף, כשיגיע יום פטירתך, אני אבקש שיקברו אותי יחד עם השטר הזה. וכשאני אעלה לשמים וישאלו אותנו עסקת בתורה? מה אני אשיב לבית דין של מעלה? לא! לא למדתי כלום! למה? כי לא קיבלו אותי לישיבה. יגידו לי שאני משקר, אין דבר כזה שלא מקבלים ילד ללמוד תורה, לכן אני רוצה שיהיה לי שטר חתום, שאני אוכל להראות להם שמה, ולהוכיח את דברי, שמי שאשם בזה שיצאתי עם הארץ זה אתה, לא אני. "!!! רבי דוד שטרן, היה יהודי ירא ושלם, הוא נבהל למשמע הדברים ואמר, עד כאן. מול כזה טיעון אני לא יכול לעמוד! הוא אמר ליוסף לויתן, קח כסף ותמצא לעצמך מקום בכיתה ב'... לקח יוסף לויתן כסף, נכנס לכיתה ב', התיישב בין השורות והתחיל להקשיב לשיעורים... אחרי תקופה הגיע הבר מצווה שלו, ועשו לו בר מצווה, ומי שבאו לשמוח איתו, ילדי כיתה ב'. הוא בן 13, הם בני שבע ושמחה, והם החברים של חתן בר המצווה. הוא לא התבייש! הוא שמח יחד איתם כי הם החברים שלו, הם באותה רמה לימודית. אחרי אותה שנה, הקפיצו אותו בחמש כיתות בפעם אחת נגמרה השנה, וילדי כיתה ב' עולים לכיתה ג'. בא יוסף לויתן למנהל ואמר לו "אני רוצה להישאר בכיתה ב' עוד שנה". מה זאת אומרת? הרי אתה כבר אחרי בר מצווה, פער הגילאים יהיה גדול עוד יותר? אבל הוא בשלו, אני אוהב את הרבי הזה, ואני רוצה ללמוד אצלו עוד שנה. כמובן שרבי דוד שטרן כבר דיב שעם יוסף לויתן אי אפשר להתווכח, ואמר לו, בסדר, תלמד עוד שנה בכיתה ב'... באותה שנה, המלמד של כיתה ב' חלה ונעדר לתקופה ארוכה, ומי היה זה שהחליף אותו? יוסף לויתן! הוא הרי כבר הכיר מצויין את החומר מהשנה שעברה, והוא גם היה הרבה יותר מבוגר מהילדים, וממילא הוא היה הממלא מקום הכי טוב. אחרי אותה שנה, הקפיצו אותו בחמש כיתות בפעם אחת, ואז הוא נכנס לכיתה שבה אני למדתי, וזכיתי ללמוד איתו בחברותא. אתם יודעים מה יצא מיוסף לויתן??? הוא נהיה הגאון רבי יוסף לויתן! הוא היה המתמיד הכי גדול בישיבה, היה לומד כל לילה עד השעה שתיים וחצי, הולך הביתה, ולמחרת בבוקר הוא היה בשעה שבע וחצי בתפילה, ואף פעם לא החסיר או איחר הגאון רבי יוסף לויתן! היה לומד בכל שנה 300 דפי גמרא, על רש"י ותוס' ראשונים ואחרונים!!! כל שנה הוא למד שתי מסכתות גדולות ועוד מסכת קטנה. זה היה סדר הלימוד שלו במשך חמש שנים. אחרי זה הוא נהיה ראש ישיבה, והלימוד שלו היה להפליא! היו שולחים אליו תלמידים חלשים, כאלו שאף אחד לא הצליח עליהם, והוא עשה אותם תלמידי חכמים מופלגים, עם כח האהבה העצום שהיה לו התורה הוא הצליח להחדיר בהם את ה'ברע' וה'גישמאק' ללימוד התורה. הוא היה לומד עם 'פייער' (אש!!) שמעו את השאגות שלו בלימוד למרחקים כמו המרחק מרחוב עזרא לגאולה בירושלים לכה מרחק היו שומעים אותו. כשהיינו לומדים סוגיא ורצינו לדעת מה אומר הרשב"א או הריטב"א או הר"ן או הרמב"ן, לא היינו צריכים לגשת לארון כדי לחפש את הספר. היינו שואלים את ר' יוסף, מה אומר על זה הרשב"א, והוא היה אומר מיד, בלי היסוס ובלי גמגום. רבי קובא אייגר, קצות החושן, הכל הוא ידע! וזה היה ילד שבגיל 12 לא ידע ללמוד משנה!!!! איך הוא עשה את זה? עם כח הרצון. הוא החליט לקבל על עצמו עול תורה, ולא נתן לשום דבר לעצור אותו!!! [הסיפור מעלון]

סיפורים מחזקים-תוספת שבת

כותב אור החיים על הפסוק לעשות את השבת לדורותם מה הפירוש "לעשות את השבת" אומר אור החיים וזה לשונו עוד ירצה על דרך אומרם ז"ל (יומא פ"א) שצריך להוסיף מחול על הקודש ולא לימנע ממלאכה אחר שיגיע ויתנוצץ יום השבת אלא צריך להכין עצמו בקדושת שבת וירצה כחתן לקראת כלה ויהיה יושב ומשמר עד שיגיע השבת לעשות פירוש לקיים מעשים הצריכים בו עוד ירצה באומרו לעשות את השבת כי מה שמוסיף מחול על הקדש יסכים ה' לקרותו שבת ונמצא זה האיש עושה שבת ממש כי שעות מיום ו' וגם שעות מיום א' שהם חול בני ישראל עושים אותם שבת.

כאשר נשאל מרן הרב שטיינמן זצ"ל במה ראוי להתחזק כדי לזכות לישועה, היה משיב פעמים רבות: "להתחזק בתוספת שבת".

בעיר ליקוד היו הרבה אסונות בר מינין שאלו את מרן הרב שטיינמן כשהגיע לשם מה לעשות אמר להם לקבל את השבת יותר מוקדם ואכן באותה שבת קיבלו מוקדם שלא היה מקרה אחד שהוצרכו להזעיק הצלה ופסקו האסונות מהעיר.

בספר "סדורו של שבת" כתב: "טוב להקדים לקבל את השבת, כי משעה שמדליקים נרות של שבת קודש, מסתלקים ומתבטלים כל כוחות הרע והטומאה מהבית" ע"כ וכן סגולה לפרנסה לברכה וכן סגולה לבנים ה"אמרי אמת" מגור היה אומר שכח מצוות תוספת שבת כל כך גדולה, שעל ידה זוכים למחילת כל העוונות, אפילו הקשים ביותר.

תוספת שבת סגולה לרפואה מסופר אל החפץ חיים, הגיעו היו זוג שזכו לבן לאחד שנים רבות אך הילד נולד עם מום בלב, והרופאים אמרו כי ימיו ספורים. ההורים הנואשים נסעו לראדן, אל החפץ חיים, וביקשו את ברכתו. השיב להם החפץ חיים: ידעו לכם! יש סגולה גדולה שבכחה לעזור לכם, והיא לקבל את השבת מוקדם. קבלו על עצמכם שבחצות יום שישי השולחן והנרות יהיו ערוכים לשבת, וכשיגיע זמן פג המנחה - תדליקו את הנרות ותקבלו את השבת. כך עשו ההורים, ואכן - בנם הבריא לחלוטין לתדהמת כל הרופאים, שלא נותר להם אלא לומר שבברא לילד לב דש...

סיפור מופלא התרחש אצל הרב משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת באר יעקב. אם לילדים הגיעה אליו בוכיה שהתגלה אצלה גידול מסוכן, ועליה לעבור ניתוח מורכב. השיב לה הרב שפירא: "כתוב 'לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה' - תוספת שבת יש בכוחה להביא ברכה וישועה גדולה. קבלי את השבת חצי שעה לפני הזמן הרגיל במקומך ותראי ישועה גדולה". האישה עשתה כדבריו ונרפאה באורח פלא!

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה שֶׁסָּבְלָה בְּשַׁעַת לִידְתָּהּ, וְהִיְתָה זְקוּקָה לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם, וְשָׁאַל רַבְּנֵי הַחֲפֵץ חַיִּים זִיע"א: מִי מוֹכֵן לְתָרֵם מִצְוֵה שְׁעֵשֶׂה עֲבוּרָה? קִם פְּלוּנִי וְאָמַר שֶׁהוּא מַעֲוָר עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹגֵר הַחֲנוּיִת לִפְנֵי זְמַן הַדְּלָקַת נְרוֹת שֶׁבֶת. וְאָמַר הַחֲפֵץ חַיִּים: הִי רָצוֹן בְּזִכּוֹת מִצְוֵה זוֹ תִלְדַּ עֲקֹשׁוּ בְּקָלוֹת, וְפָנּוּ הָרַע וְכֹן הִיָּה. מֵרַן רִשְׁבֵּהוּ"י הָגָאוֹן רַבֵּינוּ שְׁמַאֵל זֹאבֵר זְקוּקִי לְבָנִי אֶחָד זִיע"א, שֶׁבְּצַעֲרֵירוֹתָ הָיָה בָּקִי בְּכָל מַכְמֵי בְּבָלִי, וְרִשְׁלֵמִי סִפְרָא, סִפְרֵי יָנִידַע בְּעַל פֶּה אֶת אֲרָבַעַת חֻלְקֵי שְׁלַחן עֲרִוּף, כִּי צִדַּד זָכָה לְכַתֵּר תּוֹרַה שְׁכָנָה; וְעָנְהוּ: הֵינְנוּ חֲבוּרֵת בַּחוּרִים, וְסִפְמָנוּ יַחַד שְׁמֵדֵי יוֹם שְׁשֵׁי בְּצַהֲרִים לְבַשׁ בְּגָדֵי שֶׁבֶת, וְנִבְוֵא לְלַמֵּד בְּבֵית הַמְדַרְשׁ אֶת הַסּוּגְיוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁבִּשְׁ"ס. וְהִיְתָה לָהֶם מִקְדָּ סִיעָתָא דְשָׁמַיָא מִיְחַדְתָּ!

ישועה בזכות 'תוספת שבת'

תלמיד חכם חשוב שגר בבני ברק היה נוסע בכל יום לירושלים למקום עבודתו ללמד בישיבה. יום אחד במהלך הנסיעה שם לב כי שכנו היושב לידו נאנח מפעם לפעם והוא נראה עצוב ומדוכדך מאוד. אח"כ אהו מוציא ספר תהילים ואומר את המזמורים בהשתפכות הנפש כבן המתחטא לפני אביו. הוא המתין עד שהלה יסיים את התהילים וניסה קצת לדובבו כשהלה ענה לו:

" ליבי מר עלי בהיותי זקוק לישועה גדולה והרבה רחמים. כיון שבני סובל מבעיות בלב, ועבר כמה טיפולים קשים ר"ל וחיינו בסכנה גדולה, הוא נע ונד מרופא לרופא ומבי"ח אחד למשנהו ועדיין לא נמצאה תרופה למחלתו, ואין בכוחו לסבול עוד". הרב ניסה לעודדו: "אין קב"ה נותן נסיונות לאדם יותר ממה שהוא יכול לסבול ולכן צריך סבלנות ולהמתין לישועת ה' ולא להתיאש מן הרחמים, ודע שיש סגולה מלאה של 'תוספת שבת', כלומר להוסיף מחול על הקודש, ואני מציע לך לעשות זאת ולהקדים מעתה ולקבל שבת מוקדם ואקוה שבס"ד תהיה לכם ישועה". האיש קיבל זאת על עצמו, והם נפרדו בברכה ובתקוה לבשורות טובות, החליפו כתובות ומספרי טלפון וסיכמו לעמוד בקשר. לאחר מספר שבועות התקשר אליו האיש ואמר לו: "החיייתני! בס"ד אנו רואים מתקדמות פלאית ברפואתו של הבן, גם הרופאים מרבים להתפלא ושאלו אותי איזה סגולות עשיתי לרפואתו והגדירו זאת כ"נס רפואי".

בזכות שכל צרכי שבת מוכנים ביום חמישי הרידב"ז חזר לעולם הזה

סיפר הרה"ג מנחם עזרא אברמסקי זצ"ל, בנו של מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בעל החיוון יחזקאל "מילדותי הייתי רגיל לראות את אמי הרבנית ע"ה, והגת להכין את כל צרכי השבת כבר ביום חמישי. תמיד כאשר היו נכנסים הביתה בליל שישי, חשו היטב באווירת השבת הממששת ובאה. המפה הצחורה כבר היתה פרוסה מבעוד מועד על השולחן, כלי השבת היו מוצבים ומסודרים על מקומם, ריח התבשילים נדף מהסירים העומדים על הגז במטבח, הכל עמד מוכן ומזומן לכבוד השבת.

אני עצמי באופן אישי, מעולם לא ראיתי בכך הנהגה יוצאת שכן הורגלתי לכך מעודי, אך כאשר התארסתי, וכלתי באה לראשונה ביום חמישי בלילה לבית הורי, וראתה כי הכל כבר מוכן לקראת שבת - השתוממה, וציינה לשבח בפני את המנהג המופלא הזה. שיתפתי את אמי בדברי הכלה. אמא ע"ה ביקשה שנשב, והיא תספר לנו מה עומד מאחורי ההנהגה הזו, שהיא מקפידה עליה כה באדיקות, וכך סיפרה: "סבי הגאון הרידב"ז זצ"ל, עמד כרבה של צפת. בהיותו צעיר חלה אנושות, ומצבו הלך והחמיר מיום ליום, שם שבאחד הימים איבד את הכרתו. הרופאים הודיעו כי מצבו קשה, ונותרו לו שעות בודדות בלבד לחיות. בני המשפחה והמקורבים נאספו סביב מיטתו, קראו פסוקי יחוד, כשבסתר לבם קיוו שהנורא מכל לא יקרה... לפתע, לתדהמת בני המשפחה, התעורר הרידב"ז מעלפוננו, פתח השולחן, כלי השבת היו מוצבים ומסודרים על מקומם, ריח התבשילים נדף מהסירים העומדים על הגז במטבח, הכל עמד מוכן ומזומן לכבוד השבת.

אני עצמי באופן אישי, מעולם לא ראיתי בכך הנהגה יוצאת שכן הורגלתי לכך מעודי, אך כאשר התארסתי, וכלתי באה לראשונה ביום חמישי בלילה לבית הורי, וראתה כי הכל כבר מוכן לקראת שבת - השתוממה, וציינה לשבח בפני את המנהג המופלא הזה. שיתפתי את אמי בדברי הכלה. אמא ע"ה ביקשה שנשב, והיא תספר לנו מה עומד מאחורי ההנהגה הזו, שהיא מקפידה עליה כה באדיקות, וכך סיפרה: "סבי הגאון הרידב"ז זצ"ל, שמש כרבה של צפת. בהיותו צעיר חלה אנושות, ומצבו הלך והחמיר מיום ליום, עד שבאחד הימים איבד את הכרתו. הרופאים הודיעו כי מצבו קשה, ונותרו לו שעות בודדות בלבד לחיות. בני המשפחה והמקורבים נאספו סביב מיטתו, קראו פסוקי יחוד, כשבסתר לבם קיוו שהנורא מכל לא יקרה... לפתע, לתדהמת בני המשפחה, התעורר הרידב"ז מעלפוננו, פתח את עיניו וסובב את ראשו לכיוון העומדים בסמוך אליו. היה נראה כי הוא שרוי בחרדת קודש ובהשראה מיוחדת. לאחר שנח מעט והתאושש, החל לספר את אשר ארע עמו בשעה ששבכ ללא הכרה... בחלומי, ראה את עצמו עומד בפני בית דין של מעלה. והנה התחילו לדון עליו האם להשאירו בחיים לאו. פתאום הוא שומע את הכרוז יוצא למעלה ומכריז את גזר דינו: 'הגיע זמנו של יעקב דוד בן זאב להפטר מן העולם'. אך לפני כן נמנו וגמרו לקרוא לבעל הדין עצמו, כדי להשמיע את טענותיו, שמא יש לו יכולת ללמד זכות על עצמו להשאירו בחיים...

פתח הרידב"ז וטען, כי מחמת היותו רב העיר צפת עליו להישאר בחיים, כיון שכל יסודות ההלכה והקדושה של העיר תלויים על צווארו; מקוואות, עירובין, שמירת שבת וכדומה, ובאם יסתלק, תישאר העיר בלי מגן ושומר ראוי על צרכי הדת שלה. בית הדין דנו בתוכן טענתו, והכריעו שטענה זו אינה מספקת דיה, משום שגם רב אחר שימונה במקומו, יוכל לפעול כמותו באותה מתכונת, ואין חובה משום כך להשאיר דווקא אותו בחיים. שוב שאלוהו בבית דין של מעלה, אם יש לו זכות נוספת ללמד על עצמו? והשיב הרידב"ז שהוא עוסק כעת באמצע חיבורו 'נימוקי הרידב"ז' על הירושלמי, ובאם יסתלק מן העולם בטרם עת, לא יושלם החיבור. שוב דנו בבית דין על טענתו, והכריעו שגם טענה זו אינה מספקת להשאירו בחיים, כיון שיכולים גם ת"ח אחרים להשלים את החבור.

בשלב זה הודיעוהו, כי ניתנת לו כעת אפשרות אחרונה ללמד זכות על עצמו. לאחר שהרהר הרידב"ז ממושכות, אמר בבטחה: "הבה תחפשו בכל העולם, אם ישנו בית שמכבדים בו את השבת כמו בביתנו! והראה לדברי האי, עצם העובדה שכבר ביום חמישי כל צרכי השבת ערוכים ומסודרים בביתי לכבוד שבת!..." שוב ישבו ודנו חברי בית הדין בטענתו בכובד ראש, ואכן הסכימו על הטענה, כי אכן אין בית שמכבדים בו את השבת כמו בביתו של הרידב"ז, ומחמת טענה זו זכה בבית הדין ופסקו דינו לחיים.

"בשלב זה", אמר הרידב"ז לבני משפחתו, "הקצתי מ'חלומי'. וכאן פנה הרידב"ז לילדיו בבקשה: "הנה שומעים אתם כמה חשיבות מייחסים להנהגה זו בשמיים, על כן מבקש אני מכם ומכל צאצאי, להשתדל לקבל על עצמכם גם כן, להקדים ולהתכונן לשבת כמה שיותר מוקדם, שהוא בכלל כבוד שבת...". "כנכדתו של הרידב"ז", סיימה הרבנית אברמסקי את דבריה, "משתדלת אני להקפיד בכל עוז לקיים את בקשתו...". [מתוך 'אוצרותיהם אמלא'] סיפור מופלא התרחש אצל הרב משה שמואל שפירא זצ"ל, ראש ישיבת באר יעקב. אם לילדים הגיעה אליו בוכיה שהתגלה אצלה גידול מסוכן, ועליה לעבור ניתוח מורכב. השיב לה הרב שפירא: "כתוב 'לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה' - תוספת שבת יש בכוחה להביא ברכה וישועה גדולה. קבלי את השבת חצי שעה לפני הזמן הרגיל במקומך ותראי ישועה גדולה". האישה עשתה כדבריו ונרפאה באורח פלא!

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה שֶׁסָּבְלָה בְּשַׁעַת לִידְתָּהּ, וְהִיְתָה זְקוּקָה לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם, וְשָׁאַל רַבְּנֵי הַחֲפֵץ חַיִּים זִיע"א: מִי מוֹכֵן לְתָרֵם מִצְוֵה שְׁעֵשֶׂה עֲבוּרָה? קִם פְּלוּנִי וְאָמַר שֶׁהוּא מַעֲוָר עָרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסֹגֵר הַחֲנוּיִת לִפְנֵי זְמַן הַדְּלָקַת נְרוֹת שֶׁבֶת. וְאָמַר הַחֲפֵץ חַיִּים: הִי רָצוֹן בְּזִכּוֹת מִצְוֵה זוֹ תִלְדַּ עֲקֹשׁוּ בְּקָלוֹת, וְפָנּוּ הָרַע וְכֹן הִיָּה. מֵרַן רִשְׁבֵּהוּ"י הָגָאוֹן רַבֵּינוּ שְׁמַאֵל זֹאבֵר זְקוּקִי לְבָנִי אֶחָד זִיע"א, שֶׁבְּצַעֲרֵירוֹתָ הָיָה בָּקִי בְּכָל מַכְמֵי בְּבָלִי, וְרִשְׁלֵמִי סִפְרָא, סִפְרֵי יָנִידַע בְּעַל פֶּה אֶת אֲרָבַעַת חֻלְקֵי שְׁלַחן עֲרִוּף, כִּי צִדַּד זָכָה לְכַתֵּר תּוֹרַה שְׁכָנָה; וְעָנְהוּ: הֵינְנוּ חֲבוּרֵת בַּחוּרִים, וְסִפְמָנוּ יַחַד שְׁמֵדֵי יוֹם שְׁשֵׁי בְּצַהֲרִים לְבַשׁ בְּגָדֵי שֶׁבֶת, וְנִבְוֵא לְלַמֵּד בְּבֵית הַמְדַרְשׁ אֶת הַסּוּגְיוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁבִּשְׁ"ס. וְהִיְתָה לָהֶם מִקְדָּא סִיעָתָא דְשָׁמַיָא מִיְחַדְתָּ!

וביום השביעי תשבות-לשמור שבת קראנו בפרשה על שמירת השבת

סיפרה אשה כשבעלי החליט לחזור בתשובה ולשמור שבת זה נראה לי מוגזם לכן לא הסכמתי לו, החלטתי שאני ממשיכה בשלי, והוא שיעשה מה שהוא רוצה. עד אותה שבת שהתארחנו בבית מלון. ביום שבת אחר הצהריים רציתי לחזור הביתה והוא לא הסכים כיון שהוא לא רוצה לחלל את השבת, אותי זה לא עניין בכלל אמרתי לו שהחלטתי שאנחנו נוסעים הביתה בשבת וזהו. הוא ביקש שנשמור שבת לפחות עוד שש שעות עד שתצא השבת אני התעקשתי שיחוק אותי הביתה ונתוכחתי איתו עד שנכנע והסכים לחלל שבת בשבילי, וכך נאלץ לנהוג בשבת... באמצע הדרך כשנסענו בכביש מהיר, משאית שנסעה בכיוון הנגדי, ססתה מהדרך והתנגשה בנו חזיתית, מעוצמת ההתנגשות כל הרכב התרסק ואני נפצעתי קשה מאוד, אבל למרבה הנס הוא יצא בלי פגע עד כדי כך שאף אחד לא הבין איך בעלי הנהג לא נפגע ואפילו סריטה לא קיבל, התאשפזתי זמן רב בבית חולים והרופאים הסתפקו אם אחזור ללכת בכוחות עצמי הוא ניצל מהתאונה בדרך פלא ידעתי שזה בזכות זה שהוא רצה לשמור שבת. בכיתי המון וידעתי כל הזמן שאני אשמה וכל זה קראו בגלל שהחטאתי את בעלי ובלבי קיבלתי על עצמי לשמור שבת, ואותו יום שקיבלתי על עצמי שמירת שבת, מצבי החל להשתפר עד היום ברוך ה'ויכיום אני שומרת שבת לחלוטין ואני מרגישה כיצד השבת שומרת עלי. (השבת בהלכה)

מַעֲשֵׂה בְּעֵשֶׂי אֶחָד בְּעַל עֶסְקִים גְּדוֹלִים שָׁאַל נְתָן לְגוֹיִים לְהַצִּיל אֶת מְמוֹנו שֶׁהָיָה בְּסִפְנֵה בְּשַׁבֵּת קוֹדֶשׁ. וְאָמַר רַבֵּינוּ הַחֲפֵץ חַיִּים זִיע"א: "חֲצִי הַעוֹלָם עוֹמֵד עַל הָאִישׁ הַזֶּה". (ואף שעל פי דין אם הגוי מציל מעצמו את ממונו אין איסור בדבר)

[יא] גם צריך עוד הכנה בדיבור ביום הששי בעצמו לקרות הפרשה כולה שנים מקרא ואחד תרגום ואחר שסיים הפרשה יכפול פסוק האחרון ואין צריך לכפול גם התרגום שלו ואין קורין התרגום בטעמים כנו' בשער טעמי המצות ואם נאנס ולא קרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום ביום ששי יקראנה שנים מקרא ואחד תרגום ביום שבת אחר התפילה קודם קידוש שבת ואם חל שבת בראש חודש או שקלים וזכור ופרה והחודש צריך לומר ההפטר של שנים מקרא ואחד תרגום הפטרת השבוע הן אם קורא השנים מקרא ואחד תרגום ביום ששי הן אם קוראה ביום שבת עצמו: כשחל בחוץ לארץ שבת בראשית ביום אסרו חג דנמצא שלא למדו בפרשת בראשית בשביל ההכנה אפי' לימוד של יום א' וגם את כ"ו פסוקים גם כן לא למדו אין צריך לקרא דדווקא כששולטים ימי החול שהם הסי"א דאז צריכין לעשות הכנה להמשיך קדושת שבת לשתי תועליות הא' למשוך קדושת שבת לנו לסייענו שלא ישלטו עלינו ימי החול בעצם והשנית כדי לקבל הארת שבת בהדרגות ולא לצאת בפעם אחת מחשיכה לאורה אמנם כשהוא יום טוב שאין שליטה אין צריך הכנה עכ"ד [אם השעה דחוקה לו יכול לקרא שנים מקרא ואחד תרגום מיום ראשון, מהדין הקורא ביום ששי מותר להפסיק באמצע הקריאה ולפי הקבלה אסור מכל מקום מותר לשנות אם הוא צמא ולבצע בורא נפשות]

[יב] אחר שביארנו ההכנה של הדיבור נבאר ההכנה של המחשבה והוא שיכין עצמו במחשבתו לקבל אור תוספת שבת ובכך יהי בכלל והתקדשתם והייתם קדושים ותחלת ההכנה הוא מיום רביעי בשבוע שיכין עצמו במחשבתו שיהא ראוי ומוכן לקבל תוספת הנפש משבת הבאה וביום חמישי יכוין להכין עצמו שיהיה ראוי לקבל תוספת רוח משבת הבאה וביום השישי יכוין להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן לקבל תוספת נשמה משבת הבאה ומטעם זה לא היו אנשי משמר מתענים ביום ששי מפני כבוד השבת פירוש כדי לקבל תוספת נשמת השבת אך ביום ראשון בשבוע יכוין שהוא מוכן להשאר בחי' תוספת נשמה משבת שעבר כי ביום ראשון ישאר חלק מתוספת נשמה של שבת ולכן אנשי משמר לא היו מתענים ביום ראשון כי צריך להמשיך ביום ההוא אצת קדושת נשמה ומנוחה ועונג שבת אך זה החלק הנשאר ביום ראשון יסתלק תיכף בהתחלת ליל ב' ותוספת הרוח נשאר עד סוף יום ב' וצריך לכוין ביום ב' להיות מוכן לקבל השארת חלק תוספת הרוח ותוספת הנפש נשארת עד סוף יום ג' ואחר כך תסתלק ולכן ביום ג' וכוון להיו מוכן לקבל השארת חלק תוספת הנפש ולכן אם לא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך עד יום ג' ורק לא יברך בשם ומלכות משום סב"ל:

[יג] טוב לפנות קורי עכביש שבבית בכל ערב שבת קודש כדי לגרש הקליפה וכתב הרב כף החיים ז"ל מפי השמועה דנכון לפנות זה קודם חצות דוקא: [יד] מצד הדין מסתפרין כל היום ואפילו מספר ישראל טוב וישר להסתפר קודם חצות כי רבינו האר"י ז"ל היה מקפיד להסתפר קודם חצות בין בחול בין בערב שבת קודש ויזהר לקוץ ציפורני ידיו ורגליו בכל ערב שבת ואם לא יוכל בכל ערב שבת מפני ששוהה גידולם יזהר לקוץ כל שתי שבתות ויזרוק הצפרניים בבית הכסא במקום הנקב ולא יזרקם כלאחר יד כדי שלא יתפזרו מהם בקרקע בית הכסא וידרסו עליהם ואם קצץ צפרניו ונזרק א' מהם שאינו רואהו יבדד המקום ההוא ממכבדו ויזרוק הזבל בנקב של בית הכסא או באשפה ויזהר בקציצת הצפורנים שלא יעלו על בגדיו וכל שכן שלא יקוץ ויניח על בגדיו וצריך להזהר שלא יניח הצפורניים אפילו על מנעליו ואחר חילוק בזה בין צפורני ידים לבין צפורני רגלים: [גם על פי הסוד מותר להסתפר לאחר חצות]

[טו] מצוה לרחוץ פניו ורגליו במים חמין בכל ערב שבת ויכוין בזה לדחות הקליפה מידי ורגליו שהם קצוות יסוד של הגוף ומצוה לרחוץ בסבון גם כן ויכוין לעשות בזה התיקון של הסיכה שהייתה נוהגת אצל הראשונים שהיו סכין תמיד והרחיצה יעשה אחר קציצת הצפרניים יזהר לנגב פניו וידיו בבת אחת קודם רחיצת רגליו ואחר שירחץ רגליו ג' פעמים יזהר לנגבם תחלה במטפחת ואחר כך ילבוש מנעליו ולא ילבוש מנעליו בעודם לחים ולא ינגבם בבגדו או בחלוקו:

[טז] מה טוב ומה נעים על פי הסוד לטבול בערב שבת כדי לקבל תוספת נר"ן דליל שבת על ידי טבילה וטבילה ראשונה לטהרה מכל טומאה ושניה לתקן עון הכעס ושלישית להפשיט בגדי חול מעל הנפש ורביעית להסיר ולהפשיט מעליו הרוח שהיה שורה עליו בימי החול כדי שישירה עליו עתה רוח מבריא וזה יהיה על ידי אהי"ה במלוי ההי"ן כזה אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה ויכוין בו בטבילה זו והמישית היא לכבוד השבת לקבל תוספת הארה של קדושת השבת ויש נוהגין לטבול שלשה טבילות כנגד נר"ן ויש נוהגין חמשה כנגד נרנח"י: וגם ביום שבת בבוקר קודם תפלת שחרית טוב ויפה מאד לטבול כדי לקבל תוספת נר"ן דיום שבת כי תוספת נר"ן של היום הם גדולים יותר משל לילה שהם בחינת דוכרא ואם שמש מטתו בליל שבת יטבול בבוקר שתיים א' להעביר רוח טומאה והב' לקבל תוספת שבת של היום ונראה לי אף על פי שלא שימש גם כן נכון לטבול שתיים כי אולי נטמא ולא אדעתיה והרה"ק מהר"א מני נר"ו כתב לי מנהג החסידים בעה"ק טובב"א לטבול בשחרית של שבת שתיים הא' להעביר רוח טומאה והב' לקבל תוספת שבת כפשט דברי רז"ל ויש נוהגין לטבול בקבלת תוספת שבת חמשה נגד פרטי נרנח"י ויש מוסיפין עוד שתיים כנגד חיה ויחידה דכללות עכ"ד נר"ו:

[יז] לפי דברי רבינו האר"י ז"ל בשער הכונות צריך ליהזר שלא יגב עצמו במטפחת כשיעלה מהטבילה כי מימי שבת צריך שהגוף ישאל אותם מיהו נראה לי כיון שדבר זה אינו מעכב בעיקר המצוה והתיקון של הטבילה הנה כל אדם אשר יקשה עליו דבר הזה לעשותו מצד מזגו אינו צריך להזהר בכך דלא מבעיא בימות החורף אשר המה מוכרחים לנגב מחמת בקרירות אלא אפילו בימות הקיץ יש בני אדם שאין יכולים להשאר בלי ניגוב על כן נראה לי מי שדבר זה קשה עליו יגב כל גופו ורק ישאר מקום אחד שגופו בלא ניגוב וטוב שישאיר זרועותיו:

[יח] יזהר לייחד בגדים נקיים וטובים לכבוד שבת והעולם לא נהגו בכך לייחד לשבת החלוק והמכנסיים מיהו הנזהר בזה תבוא עליו ברכה ונודע כי רבינו האר"י ז"ל היה נזהר בזה והזהיר את רבינו מהרח"ו ז"ל כשילבוש החלוק של שבת בערב שבת לכוין בשם קדוש זהיר"ל וכונה זו מעלת המשיך הקדושה אליו ויזהר שלא ילבוש בגדים שחורים בשבת ואתם הנוהגים ללבוש בתוך י"ב חודש של אביו ואמו בגדי חול וגם שחורים בשבתות וי"ט טועין הם ואיסורא עבדי וכן עשינו מעשה בתוך י"ב חודש של אדוני אבי זלה"ה הדין דאחר הפטירה בחודש אחד החלפנו אני ואחי הבגדים בשבת ולא לבשנו בגדים העיקרים של שבת אלא עשינו בגדים חדשים מתוקנים לשבתות של אותה השנה: [היום גדולי ישראל לובשים חליפות שחורות ואין לשנות מהמנהג ויחיד המשנה ולבוש בגדי לבנים לא יפה עושה]

[יט] בכל ערב שבת קודש היה מנהגו של רבינו האר"י ז"ל לקיים מצות עירובי חצירות ושתופי מבואות ומברך על הפת ברכת העירוב ואומר בדין עירובא וכי' ומזכה לבני החצר על ידי אדם אחר ובבגד אנתנו עושין עירוב זה משנה לשנה במצה הכשרה לחג המצות והמנהג להניח השיתופי מבואות בבית הכנסת הגדולה:

[ך] אסור לעשות מלאכה בערב שבת מן זמן מנחה קטנה ולמעלה שהוא תשע שעות ומחצה בשעות זמניות ולא אסרו אלא מלאכה גמורה אבל פרקמטיא מותרת וכן פשט המנהג והא דמלאכה גמורה אסורה היינו בקובע עצמו עליה אבל אם היא לפי שעה דרך עראי מותר

ולכן יש להזהיר בזה חייטים אורגין גרין וצורפים שקבועין לעשות מלאכתם וכן סופרי סו"ס צריכין להזהר גרין הכותב ספרים לעצמו דרך לימודו שרי אפילו קובע עצמו ואפילו שאינו כותב דבר חידוש כיון שהוא צורך מצוה שרי ואגרת שלומים שרי וכן יש להתיר אפילו כתיבת אגרת של פרקמטיא ואפילו שאינו דבר האבד וכן יש להתיר לכתוב חשבונותיו ולחשוב הוצאותיו כדן חול המועד וכל שכן הוא וחשבון הכותב אצלו בפנקס היומי ורוצה לסדרו בפנקס אסור וכן בא לו חשבון מחבירו מעיר אחרת ורוצה להעתיקו בפנקסו אסור דאין זה דבר האבד דאפשר להעתיק אחר שבת ומי שהוא עני ועושה מלאכה כדי להוציא השכר אם אין לו לענג בשר או דגים שרי אפילו שיש לו לחם ואם הוא הכין בבוקר בהלואה בשביל עונג שבת בשר וכיוצא על סמך השכר שיהיה לו בערב שבת במלאכתו שעוסק בה כל היום שרי ליה לעסוק כל היום דאם תאסור לו לא יכין בבוקר בהלואה:

[כא] אסור לקבוע בערב שבת סעודה גדולה של משתה שאינו רגיל בה בימי החול אפילו בבוקר מפני כבוד השבת במה דברים אמורים בסעודת הרשות או אפילו סעודת מצוה אלא שאין זמנה מוכרח להיות אותו היום שהוא יכול לדחותה אחר שבת אבל סעודת מצוה שזמנה אותו היום כגון סעודת מילה וסעודת ארוסין ונשואין מותר אף על פי שעל ידי כך לא יוכל לאכול סעודת שבת בלילה לתיאבון כל כך אין בכך כלום מיהו יזהר שתהיה קודם שעה עשירית וכל מה שאפשר לו להקדים יקדים וסעודת בר מצוה אם הוא ממש ביום שנעשה בר מצוה דינה כסעודת מילה וכן סעודת פדיון הבן בזמנו דהיינו ביום ל"א ללידה שרי

[כב] סעודה שרגיל בה בימי החול דהיינו סעודה קטנה שאינה של משתה מותר מן הדין לאכלה כל היום אבל מצוה להמנע מזה מתחלה שעה עשירית כדי שיאכל סעודת הלילה של שבת לתיאבון ולאכול ולשתות בלי קביעות סעודה אינו נמנע עד קבלת שבת ומכל מקום המחמיר גם בזה תבוא עליו ברכה:

[כג] כל תענית יחיד שאין קבוע לו זמן שיוכל להתענות באיזה יום שירצה אין מתענה בערב שבת אבל זמנו בערב שבת כגון תענית יארצייט או תענית שבעה באדר או תענית ערב ראש חודש מותר להתענות בערב שבת אך לא ישלם עד צאת הכוכבים ויקבל אותה מעיקרא אדעתא דהכי ורק עשרה בטבת שחל בערב שבת צריך להשלים עד צאת הכוכבים וטוב לומר ערב שבת קודם קבלת שבת שיר השירים בשמחה ובקול נעים

זוהר - הלומד תורה אינו חושש מהמקרים הרעים שיש בעולם

ואפילו אם ח"ו נגזר עליו מיתה ינצל בזכות לימוד התורה
רבי יוסי פתח (ישעיה לח) וַיִּסַּב הַזִּקְקָהּ וַיְנַיֵּן אֶל הַקִּיָּר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְיָ. בָּא וַיְרָאהּ פְּמָה הַזִּקְקָה הַתּוֹרָה, וְכַמָּה הִיא עֲלִיּוֹנָה עַל הַכֹּל. כִּי כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה אֵינוֹ יָרָא מִשְׁעֲלֹוֹנִים וְתַתְּחוּבִים, וְאֵינוֹ יָרָא מִהַמְּקַרִּים הַרְעִים שֶׁפְּעוֹלִם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָחוּז בְּעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, וְאוֹכֵל מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם. כִּי הַתּוֹרָה מִלְמַדֶּת אֶת הַיָּדָם לְלַמֵּת בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, מִלְמַדֶּת לוֹ עֵצָה אִשָּׁר לְשׁוּב לִפְנֵי אֲדוֹנָיו, וְאִפְּלוּ מִנֵּת נִגְזָר עֲלֵיו, הַכֹּל מִתְּבַטֵּל וּמִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, וְאֵינוֹ שׁוֹרָה עֲלָיו. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְעִסֹק בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, וְלֹא לְסוּר מִמֶּנָּה. זֶה שֶׁאָמַר וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם מִסִּיר מִמֶּנּוּ הַתּוֹרָה, אוֹ שֶׁנִּפְרָד מִמֶּנָּה, הוּא כְּאֵלוֹ נִפְרָד מִן הַחַיִּים. בָּא וַיְרָא, עֵצָה לְאֶדָם. כִּשְׁהוּא עוֹלָה עַל מִטָּתוֹ בְּלַיְלָה, צָרִיךְ לְקַבֵּל עֲלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּלַב שְׁלָם (זוהר ואתחנן מתורגם)

אמרי חז"ל [ברכות יז]. [מרגלא בפומיה דאביי:] [אביי היה רגיל לומר] [מענה רך משיב חמה] [המדבר בקול נעים ונמוך לא יוכל לכעוס] [ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם, ואפילו עם נכרי בשוק, כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה, ויהא מקובל על הבריות. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק. כתוב במסכת דרך ארץ. פ"ז ה"כט:] ואם פוזרת רגליך על העני ועל המצות, יתקיים עליך ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך. **כתב המקובל הרב סלמן מוצפי** זצ"ל שאמר שמעלת המברך על הכוס הוא [כשיש זימון של שלושה] יותר מאלף עליות שישי בשבת קודש כי כל הספירות והשפע מתאחדים בעולם עליון ויורדים על ידו [משנה ברורה תפארת סימן קכב הערה 2] **כתב הבא"ח** צריך לרדוף אחר המצוה כי יקרה היא מאד בא"ח פרשת שלח לך סי'כד

שאלה: אם מותר למכור ספר תורה בדרך של הגרלה ומה הדין להגריל ספר תורה לצורך החוקת תורה. תשובה: בשו"ת צ"ץ אליעזר חלק כב סימן נ הביא בשו"ת פנים מאירות התיר להגריל ספר תורה לאדם שהתחייב מדוניה לבתו וירד מנכסיו וכתב שאין בזה בזיון לסי"ת כיון שהתורה מונחת בקרן זוית בכבוד בהיכל וכן פסק בשו"ת עצי חיים שמותר להגריל ס"ת לנדוניה וכותב שם בפרט שהס"ת אותיותיו שהאדימו אבל החכם צבי כתב לאסור למכור ס"ת בצורת מכרז למרבה במחיר שאינו דרך כבוד ובשו"ת עצי חיים חילק בדעת החכם צבי שדווקא דרך הכרזה אסור דהוי בזיון אבל על ידי הגרלה מותר וכותב על חילוק זה הציץ אליעזר שהוא חילוק דחוק, וגם יש צד לומר שאדרבא על ידי גורל בפני המוני בני אדם איכא יותר בזיון, והביא הציץ אליעזר שו"ת זרע אברהם שאסר משום שלא גרע מבשר בכור שאסור לשקול אותו במשקל דהוי מזלזל בבשרו כ"ש בנידון דידן שמזלזל ס"ת. ולכן פסק בציץ אליעזר לאסור להגריל ס"ת אבל בגליון מהרש"א סימן ע"ר ביו"ד מתיר להגריל ס"ת אם לא נתפרו היריעות ובשו"ת שיח יצחק סימן כג מביא להלכה וכן הפתחי תשובה שם הביא את הפנים מאירות וכן את הוראי מגדים באשל אברהם שכתב בשם תשובת הארץ להתיר להגריל ס"ת וגם הציץ אליעזר שאסר נראה לומר דמירי בס"ת כשר ולכן אם הספר תורה הוא פסול (דהיינו חסר אות) שאז אין בו קדושת תורה ולצורך החוקת תורה שעל ידי זה מתרבים לומדי התורה ומתגדל כבוד התורה נראה שהגרלה מותרת וכן המנהג אבל אם לא לצורך החוקת תורה ראוי לאסור

שבת היא מקור הברכה

שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָהִיָּה לְךָם קֹדֶשׁ שַׁבָּת וּשְׁבִתוֹן לַח' כותב אור החיים כתוב תַּעֲשֶׂה בצירי ולא בפתח (תַּעֲשֶׂה) לרמוז כי לא יתקיימו ששת ימים במלאכתם אלא אם יום השביעי יהיה לכס קדש ולכן כתוב תַּעֲשֶׂה לרמוז מתי יקומו ויעשו ימי החול אם ביום השביעי יהיה קודש אבל אם לא ישמרו שבת לא יהיו ששת ימים ח"ו כי שבת הוא נפש קיום העולם, מובא בירושלמי שַׁבָּת שְׁקוּלָה כְּכֹל הַתּוֹרָה

מביא באור לנתיבתי השבת סגולתה להיות לברכה בכל ענייני האדם כי היא "מקור הברכה".
החי"א בספרו "נחל קדומים" פרשת "נצבים", כותב שבשבת זורח ניצוץ אור השכינה בגשמת האדם לנקותו מטומאת הפנימית שנשרשה בקרבו. כותב שם שהאדם בחטאו גורם טומאה בחיצוניותו ובפנימיותו, ועל ידי הבכי והחרטה מסיר הטומאה מחיצוניותו בלבד, אולם כדי להסיר הרשימו מפנימיותו נשמתו אי אפשר אלא באמצעות יום השבת ודוקא על ידי אכילה ושמחה של שבת והשתלעות של תורה ותפילה, ובכך מזריח ניצוץ השכינה בתוך השתלעות שלק הרושם גם מפנימיות נשמתו ולנקותה לגמרי, וכתב שם שהיא דרך קלה ומועילה.

ובספר "ערבי נחל" (פרשת שמיי) כתב: שמירת שבת הוא כלל כל התורה, ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל חמישים שערי קדושה בפעם אחת, ויועיל לו לשומר שבת כהלכתו כאילו היה צדיק במעשיו ללא חטא כלל - ארבע מאות יום רצופים, שהוא דבר כמעט מהמנעם שיהא אדם צדיק במעשיו ארבע מאות יום רצופים,

כתב בן איש חי (פרשת שמות שנה שניה) מביא בשם המקובלים, ששעה אחת לימוד בשבת כמו אלף שעות של ימות החול.
וידוע מהזוהר הקודש מעלת המחדש חידושים ביום השבת שהוא נחל אבותיו שכבר נפטרו והינם בגן עדן העליון.
 אפילו ההכנות לשבת מעלות גבוהה כתבו בשם האר"י ז"ל שהזיעה שאדם מזיע בצרכי שבת הם סגולה למחיקת העוונות, ולכן כדאי מאוד לטרוח הגוהה ולהזיע בשביל כבוד שבת

האכילה בשבת מעלת גבוהה, כותב לקוטי מוהר"ן (חלק א, רעז -). ודוע שיעקב כבוד שבת היא האכילה, כמו שכתוב (שמות ט"ז): "אכלוהו היום", כי אכילת שבת יקרה מאד, כי הוא כלו א-להות כולו קדש, וכמבואר (לעיל בסימן נ"ז). ועל כן מצוה גדולה להרבות בסעודת שבת, והוא תקון לחלול שבת, כי מחלול שבת אי אפשר לזהר. כי בקל אפשר להכשל בחלול שבת, חס ושלום. והתקון הוא על ידי האכילה של שבת. האריז"ל
וכתב במשנת חסידים כתב שאף על פי שאכל בשבת יותר מהצורך אינו הולך לחיצונים כמו בחול אלא נבלע באיברים:

מובא במדרש תנחומה בראשית ג, **שְׁכַבּוּד שַׁבָּת עֲדִיף מְאֹלָף תַּעֲנִיּוֹת, דְּקַבּוּד שַׁבָּת דְּאוֹרְיָתָא, וְתַעֲנִיּוֹת דְּרַבְרָנָא, וְאֵיתִי פְּבּוּד שַׁבָּת דְּאוֹרְיָתָא וְדַחֵי תַּעֲנִיּוֹת דְּרַבְרָנָא,**

כתב בספר חמדת הימים ואמרו המקובלים כי כל הזהיר להרבות בנרות שבת זוכה להארת אור הגנוז משבעת ימי בראשית, ועוד בכח סגולתה ששני נרות שבת נגד שני שרפים שכתוב "כי מלאכיו יצוה לו" וסומך לו הפסוק מזמור שיר ליום השבת לומר שהמלאכים סוככים עליו באיבריהם כנף אחד למעלה וכנף אחד למטה (שכתוב) החלו נרו עלי ראשי, וכתוב נר לרגליי (בדרך) שכשהשרפים רואים הנרות ערוכות סוככים אותם בכנפיהם שלא יזיקום המזיקים ושרפים נוהמים כאריה על האדם קדוש קדוש קדוש, קדוש בעליונים קדוש בתחתונים קדוש בכל העולמים. וזוכם בעתיד שהקב"ה בכבודו מאיר לנו **סיפר רבי מגיד רבי** ישמע שו"ב מבריסק: בעת שהיה רבנו מרדכי רפה מגי"ד הורודנא, היה לו בן, עלם חמודות, תלמיד חכם שהכול נבאו לו גדולות והיה אהוב ויקר עד מאד לאביו. באחד מערבי השבתות, כאשר עשה הנער את דרכו לבית הוריו וכבר היה סמוך להורודנא, התנפלו עליו לפתע חברות שודדים רוצחים אשר לאחר שנטלו את מעט כספו, הרגוהו

והשליכו את גופתו בצד הדרך. באותה שעה טרם נודע דבר למשפחתו על גורל יקירם, וכיון שלא היה דורש למקרא, כמשפט אותם ימים, נדרש ראש עיריית הורודנא הסמוכה לטל אחריות על המקרא. הוא נסע איפה לירית הרצח, נטל את גופת הנרצח וציוה להניחה בחדר שבירכתי בית מלון ששכן סמוך לזירה, עד אשר יוחלט מה יעשה. השוטרים נטלו את גופת הנרצח והניחוה על רצפת חדר בית המלון. דלת החדר נעלה על מנעול בריח, והמשטרה החלה לחקור את המקרה כדי למצוא את הדין עם הרוצחים השפלים. כשעה לפני כניסת השבת, בדרך לא הגיעה הידיעה המרה אל האב הדגול. בשעה מאוחרת זו לא היה בידו לעשות דבר מלבד להמתין לצאת שבת. בשעה גדולה זו, כאשר מתו מונח לפניו ותחושת צער עמוק וקשה החלה לאפוף את כל ישותו, היו כל מעיניו ודאגתו של האב נתונות לדבר אחד – כיצד יוכל לקבל את השבת כדת וכדין, מתוך שמחה וללא עצב. האב הצדיק ניצל את השעה שנותרה עד כניסת השבת, כדי לקבל דין שמים באהבה ובשמחה. הוא לא התעלם חלילה מהצער הנורא על אובדן בנו אהובו, כי אם התאמץ בכל כוחו להדחיקו עד לאחר יציאת השבת, כדי שיוכל גם בשבת זו לקיים את המצוה לעגל את השבת ולשמוח בה כמחוב על פי דין וכפי שהיה רגיל מימים ימימה. הדרך היה קשה בעבורו עד למאד, אולם הוא התאמץ בכל כוחו. עד שלבסוף, כמו מאליו, בקע הזמר ממעמקי לבבו: "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, את שבת מושש נוגים..." כך הלך וחובר לו הזמר הנגשג שלימים הפך לנחלתו של כלל ישראל, משורה לשורה התחזקה אהבת השבת ושמחתו בליבו של האב הצדיק. הכאב הנורא הצורב התחלף באמונה תמימה במי שאמר והיה העולם, הקדוש ברוך הוא, אשר ציונו לשמוח ביום השבת ובקבלת השבת באהבה. לקראת סיום השיר הנפלא, כבר היתה מחשבתו של האב דבוקה עד כלותה באהבת ה', מתוך תשוקה וערגת הלב. עוגמת נפשו כבר לא הורגשה כלל וכלל. ובניתוקה התחולל בעולמות העליונים רעש גדול. מלאכי מרום התבוננו ממרומים, כיצד מצליח בן אנוש להתעלות מעל צערו הנורא והבלתי נתפס ולדחות את עגמת נפשו כדי לקיים את מצות ה' לשבות ביום השבת מתוך רוב שמחה. כאשר הגיע הצדיק לבית שבו הוא מבקש ברגש: "חי זקוף מך, לקוראי שמך, שמע עליון ואל תחרש לרש ואביון, וקבל ניב וגם הגיון..." הסכימו כל פמליא של מעלה כי יש להחיות ולקוץ את קומת הבן הנרצח, וכך התרחש הנס המופלא: נשמתו של הבן חזרה לגופו. הוא התעורר כמו מתוך חלום, הזדקף על עומדו והביט סביבו בבלבול. אט אט הוא נזכר בכל אשר התרחש עימו בשעות האחרונות. היה זה בעיצומו של ליל שבת קודש, והנער ביקש לשוב לביתו אל משפחתו שבדאי דואגת לשלומו. דלת החדר היתה נעולה, והוא חכך בדעתו כיצד עליו לנהוג, אם ינקוש על הדלת ויבקש מבעל המקום לצאת, בודאי לא יסכים הלה לנחורו, מפחד שן ייעקש בידי ראש העיר שלא יאמינו לסיפורו. יתכן אף שהלה ירהרו מתוך בהלה וחוסר אמון. לא נותרה לו ברירה אלא לטפס אל החלון הגבוה, להיחזק מבעד לסורגים ולברוח דרכו אל היער הסמוך. המקום היה מחוץ לתחום העיר, ועל כן החליט הנער להעביר את השבת בין עצי היער, ומיד במוצאי השבת מיהר לרוץ לעיר לעבר בית אביו. בשעה שרץ הנער אל בית אביו, סיים האב את אמירת ההבדלה. פניו שהיו עד לאותו רגע מאירות וזורחות משמחת השבת, החלו להשתנות לרעה. הכאב הנורא שהודחק משך כל השבת, צף לפתע במלוא עוצמתו והבכי עמד לטטל את כל שעות. הוא כבר חלץ את נעליו כדי לשבת שבעה, כאשר לפתע נפתחה הדלת, ויבא הרוג ברגליו. רבי מרדכי יפה התקשה להאמין למחזה. בתחילה סבר כי זהו מחזה תענועים ודמיון, אלא שהנער העריג מיהר להסביר: "אכן, אבא, כבר הייתי בעולם העליון, עמדתי בפני בית דין של מעלה, כשבלפתע בקע נוגדן המעורר והחל להישמע בהיכל בית ה'. התאמצותך לכבוש את כאבך לכבוד השבת ולכבוד הבורא יתברך שציוה לשמוח בה, עוררה רחמים בשמי מרומים, והקול יצא מאת בית דין של מעלה להשיבני חזרה אל העולם הזה". בינתיים כבר הספיק ראש העיר לשמוע על היעלמותו של הנרצח. בפיו של השומר לא היה כל הסבר לפשר ההעלמות, אולם בטרם יעשה עימו דין, החליט ראש העיר לגשת לבית הוריו הנרצח כדי לברר את העניין. ומה רבה הייתה הפתעתו כאשר גילה את הנער יושב ומשוחח עם הוריו כאחד האדם. כאשר שמע ראש העיר את הסיפור שמאחריו הנס הנפלא, ביקש לרשום בעבורו את מילות הזמר, ומאותו יום ואילך התפרסם ניוון ימה יפית' בפי כל, יהודים וגויים כאחד. (כתבי רבי ישעי' שו"ב ע"מ קלח)

מילי דבדיחותא: סיפר לקוח של עורך הדין מפורסם בארה"ב: העורך דין שלי הצליח להביא לזיכויי במשפט כשהוא טוען טענת שווא שאני לא שפוי וחבר השופטים קיבל זאת. ואז, כשקיבלתי את החשבון שלו איבדתי את שפיותי...

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא וברחי רבנן ויספור ויעבור ברימא ופתח בסימא ובגי ביתא: [שבת ל:א]

העלון מוקדש להצלחת היונתן ושילת חדר ובני ביתם: שח' ויתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך וכן הפסוק והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו וכל יעשה יעשה צלח' וזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ותלמידי חכמים

מי שחכר אבותיו יצחק ויעקב משה אברהם יצחק ויעקב וישראל וירומם ויעלה את החרומים הקבירים ובני ביתם: דוד ושרת חניה, צבן יגאל יצפור, יצחק ויובבד תהלה חזד, דג חזד, ישיראל וקרין חניה, ציפורת חזד ומשפחתה, חי ויבולו וברבר חזד, משה חיים בן אביבה, עפי ושושה בן, אליהו ורות נחמה חזד, רפי ואביבה זנדו, יסכה ויעקב שמיטא, שמואל ונורית חזד, כחן שמעון ומרים, מיכאל ואילית חזד, ענוס ריאל ונורית חזד, יצחק וכוכב חזד, כחן יואל, כחן רחמים חזד, רייזל ורחמיאל חזד, דוסי ורחמיאל פראנצ'י, יוסף ומיהל חזד, הרב אסף נתן, בת שבע חזד וכל משפחתה, אברהם ואילית מסס, ר' יעקב באבא, חזד ואילית בתן, ר' יעקב זאובי, ר' יעקב זאובי, בר רבקה בן, מושל יתנו, לויזון חנון תחילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עיב לילט ומשל אורין בני ציפורת. שותורמים לכולל קול כמסון, כולל יום, כולל ליל ששיר, כולל בני הורמים, (ועד) ולעלון השבועי. מקל מלכי המלכים בחמיו ישמרו ויחיים מכל גרה וזק: יעלים ינבה כוכב מערכים ובכל אשר יפנו שיסילו ליל אשר יעליו ויכלת האל-מלעילה כל גזירות קשות וירועו ויגדלו עליהם אל- גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלת ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוחלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים אביהם. לעני: ירום בן יזיל, רחל בת מולה אליהו בן מירבה.

לקבלת העלון במילי: ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-8464024 כל הדיקות שמורות לצורך יזכיר הרבנים הכל מותר